

DOMSTOLENS KENDELSE (Første Afdeling)

10. februar 2004 *

I sag C-85/03,

angående en anmodning, som Polymeles Protodikio Athinon (Grækenland) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Mavrona & Sia OE

mod

Delta Etaireia Symmetochon AE,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 86/653/EØF af 18. december 1986 om samordning af medlemsstaternes lovgivning om selvstændige handelsagenter (EFT L 382, s. 17),

* Processprog: græsk.

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann (refererende dommer), og dommerne A. La Pergola, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta og K. Lenaerts,

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitssekretær: R. Grass,

efter at den forelæggende ret er blevet underrettet om, at Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3,

efter at de parter eller andre, der er nævnt i artikel 23 i statuten for Domstolen, er blevet anmodet om at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger hertil,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

- 1 Ved kendelse af 27. april 2001, indgået til Domstolens Justitskontor den 26. februar 2003, har Polymeles Protodikio Athinon i medfør af artikel 234 EF

forelagt fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 86/653/EØF af 18. december 1986 om samordning af medlemsstaternes lovgivning om selvstændige handelsagenter (EFT L 382, s. 17).

- 2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem Mavrona & Sia OE (herefter »Mavrona«), et græsk interessentskab, og Delta Etaireia Symmetochon AE (herefter »Delta«) vedrørende vederlag og godtgørelse fra kommissionsaftaler.

Relevante retsfor skrifter

- 3 Anvendelsesområdet for direktiv 86/653 er fastsat i direktivets artikel 1 og 2, der bestemmer:

»Artikel 1

1. De i dette direktiv fastsatte harmoniseringsforanstaltninger finder anvendelse på medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forholdet mellem handelsagenter og disses agenturgivere.

2. Ved handelsagent forstås i dette direktiv en selvstændig mellemmand, som er vedvarende antaget til at formidle salg eller køb af varer for en anden person, i det følgende benævnt agenturgiveren, eller til at formidle og afslutte sådanne forretninger i agenturgiverens navn og for dennes regning.

3. En handelsagent i henhold til dette direktiv kan bl.a. ikke være:

- en person, som ved stillingsbemyndigelse kan forpligte et selskab eller en sammenslutning

- en medindehaver, der er lovligt bemyndiget til at forpligte de øvrige medindehavere

- en af retten udmeldt bestyrer, likvidator eller kurator i et konkursbo.

Artikel 2

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på

- handelsagenter, som ikke modtager vederlag for deres virksomhed

- handelsagenter, i det omfang de arbejder på varebørser eller råvaremarkeder

— det organ, der er kendt under betegnelsen »Crown Agents for Oversea Governments and Administrations«, og som er oprettet i Det Forenede Kongerige i medfør af loven af 1979 om »Crown Agents«, eller dets datterselskaber.

2. Hver medlemsstat kan fastsætte, at direktivet ikke skal finde anvendelse på personer, hvis virksomhed som handelsagent anses for at være en bibeskæftigelse ifølge loven i denne medlemsstat.«

- 4 Direktiv 86/653 er gennemført i græsk ret ved præsidentielt dekret nr. 219 af 18. og 30. maj 1991 om handelsagenter, samt ved præsidentielt dekret nr. 312 af 8. og 22. august 1995 om ændring og supplerung af præsidentielt dekret nr. 219/91, som ændret ved præsidentielt dekret nr. 249/93 (FEK 108A/28.6.1993) og 88/94 (FEK 64A/29.4.1994), der synes i det væsentlige at gentage direktivets ordlyd.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 5 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Delta og Mavrona har indgået en aftale, hvorefter Mavrona købte varer af Delta i eget navn. Mavrona betalte prisen ved leveringen af varerne efter at have fratrukket et beløb på 19%, svarende til selskabets kommission, og Mavrona solgte derefter produkterne til tredjemand for Deltas regning.

- 6 Det fremgår, at Mavrona har anmodet Delta om betaling af en klientgodtgørelse, der var fastsat i artikel 9, stk. 19, i præsidentielt dekret nr. 312, idet Mavrona gjorde gældende, at selskabet handlede på tilsvarende måde som en handelsagent. Da Delta gjorde indsigelse mod den af Mavrona krævede betaling, anlagde Mavrona sag ved Polymeles Protodikio Athinon den 2. juli 1996.
- 7 Denne ret har udtalt, at i medfør af en »grammatisk fortolkning« af bestemmelserne såvel i direktiv 86/653 som i præsidentielt dekret nr. 312 henhører Mavronas virksomhed ikke under disse forskrifters anvendelsesområde, for så vidt som selskabet i medfør af græsk ret virker som »kommissionær«, dvs. ved at indgå aftaler for agenturgiverens regning, men i eget navn. Det er imidlertid spørgsmålet, om disse bestemmelser ikke burde finde analog anvendelse på det omhandlede selskabs situation. En sådan analog anvendelse er i øvrigt genstand for modsatrettede teorier i litteraturen og græsk retspraksis.
- 8 Før gennemførelsen af direktiv 86/653 var der nemlig ingen sondring mellem handelsagenter og kommissionærer i græsk ret, hvilket forklarer, hvorfor der nu er en lakune eller i det mindste en usikkerhed i græsk ret for så vidt angår kommissionærer.
- 9 Polymeles Protodikio Athinon har derfor besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:
- »1) Omfatter begrebet handelsagent, jf. artikel 1, stk. 2, i direktiv 86/635/EØF, den person, der som selvstændig mellemmand i eget navn køber varer fra agenturgiveren til en pris, hvorfra fratrækkes hans kommission, og som dernæst sælger varerne til tredjemænd, men for agenturgiverens regning?

- 2) Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende, er definitionen på begrebet handelsagent i nævnte artikel da til hinder for den situation, der er anført i det første spørgsmål (nemlig situationen for en person, der som selvstændig mellemmand i eget navn køber varer fra agenturgiveren til en pris, hvorfra der fratrækkes hans kommission, og som dernæst sælger dem til tredjemænd, men for agenturgiverens regning), eller må det antages, at der her er tale om en lakune?

- 3) Hvis der foreligger en lakune, kan den definition, der fremgår af direktivets artikel 1, stk. 2, da på grundlag af lighedsprincippet finde analog anvendelse på den person, der som selvstændig mellemmand i eget navn køber varer fra agenturgiveren til en pris, hvorfra der fratrækkes hans kommission, og som dernæst sælger dem til tredjemænd, men for agenturgiverens regning?

- 4) Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende, kan medlemsstaternes domstole da udstrække begrebet handelsagent til at omhandle ovennævnte tilfælde ved en analog anvendelse af deres nationale lovgivning til gennemførelse af direktivet, eller er fællesskabsrettens enhed til hinder herfor?«

De præjudicielle spørgsmål

- 10 Da besvarelsen af disse spørgsmål ikke giver anledning til rimelig tvivl, har Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, underrettet den

forelæggende ret om, at den har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse, og har samtidig anmodet de parter eller andre, der er nævnt i artikel 23 i statuten for Domstolen, om at fremsætte deres eventuelle bemærkninger hertil.

- 11 Delta, den tyske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har erklæret sig enig i, at Domstolen træffer afgørelse ved begrundet kendelse. Den italienske regering har oplyst Domstolen om, at den ikke havde bemærkninger i denne forbindelse. Mavrona har gjort gældende, at der fra starten ikke var grund til at forelægge Domstolen de omhandlede præjudicielle spørgsmål, da det i den foreliggende sag klart drejer sig om en agentaftale og ikke om en kommissionsaftale. Direktiv 86/653 bør under alle omstændigheder finde anvendelse på de faktiske omstændigheder i sagen.
- 12 Den forelæggende ret ønsker med sine spørgsmål, der behandles samlet, nærmere bestemt oplyst, om anvendelsesområdet for direktiv 86/653 ud over mellemmand, der handler i en agenturgivers navn og for dennes regning, omfatter personer, der handler for dennes regning, men i eget navn, og, såfremt dette ikke er tilfældet, om de nationale domstole ikke desto mindre kan anvende direktivets bestemmelser analogt på kommissionærer.
- 13 Den græske og den tyske regering samt Kommissionen er af den opfattelse, at den klare og utvetydige ordlyd af direktiv 86/653 udelukker anvendelsen af dette, selv analogt, på kommissionærer. En sådan udelukkelse gælder på samme måde såvel på fællesskabsplan som på nationalt plan. Handelsagenter og kommissionærer udøver nemlig forskellige erhverv, og beskyttelsesbehovene i deres forhold til agenturgiverne er forskellige. En foranstaltning til harmonisering af de bestemmelser, der finder anvendelse på et bestemt, velafgrænset aftaleretligt forhold, kan ikke udvides til andre typer aftaleforhold, der ikke er dækket af foranstaltningen.

- 14 Mavrona og den italienske regering har imidlertid gjort gældende, at direktiv 86/653 skal finde anvendelse på den i hovedsagen omhandlede situation, fordi dens afgørende punkt er, at den omhandlede person handler for agenturgiverens regning. En kommissionær kan således sidestilles med en handelsagent.
- 15 Det konstateres i denne forbindelse, at det fremgår af den klare ordlyd af artikel 1, stk. 2, i direktiv 86/653, at denne definerer en handelsagent, som »en selvstændig mellemmand, som er vedvarende antaget til at formidle salg eller køb af varer for en anden person, i det følgende benævnt agenturgiveren, eller til at formidle og afslutte sådanne forretninger i agenturgiverens navn og for dennes regning«. I direktivets artikel 1, stk. 3, og artikel 2 afgrænses begrebet handelsagent præcist, idet det begrænses til velafgrænsede situationer.
- 16 Ingen bestemmelser i direktiv 86/653 nævner personer, der handler for tredjemands regning, men i eget navn, og direktivet indeholder desuden ingen angivelser, der lader antage, at det kan finde anvendelse på aftaleforhold som de i hovedsagen omhandlede.
- 17 Den virksomhed, som personer, der handler for tredjemands regning, men i eget navn, udøver, er nemlig forskellig fra handelsagenternes virksomhed, og som den tyske regering med rette har anført, er de to erhvervs interesser og beskyttelsesbehov ikke ens.
- 18 Der består således ikke rimelig tvivl om, at anvendelsesområdet for direktiv 86/653 ikke omfatter den i hovedsagen omhandlede situation.

- 19 Det er uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt en harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelsen af kommissionærerhvervet kan vise sig nyttig — som det ikke tilkommer Domstolen at udtale sig om — ubestridt, at en sådan harmonisering ikke foreligger på nuværende tidspunkt. Denne harmonisering kan under alle omstændigheder ikke indføres i fællesskabsretten via retspraksis.
- 20 En sådan lovgivningssituation på fællesskabsplan er i øvrigt ikke til hinder for, at en national lovgiver til beskyttelse af kommissionærerne fastsætter hensigtsmæssige forskrifter, der er inspireret af bestemmelserne i direktiv 86/653, når dette findes hensigtsmæssigt, og for så vidt som ingen andre fællesskabsretlige bestemmelser er til hinder herfor.
- 21 Spørgsmålene skal derfor besvares med, at direktiv 86/653 skal fortolkes således, at personer, der handler for en agenturgivers regning, men i eget navn, ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

Sagens omkostninger

- 22 De udgifter, der er afholdt af den græske, den tyske og den italienske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er fremlagt af Polymeles Protodikio Athinon ved kendelse af 27. april 2001, for ret:

Rådets direktiv 86/653/EØF af 18. december 1986 om samordning af medlemsstaternes lovgivning om selvstændige handelsagenter skal fortolkes således, at personer, der handler for en agenturgivers regning, men i eget navn, ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

Således bestemt i Luxembourg den 10. februar 2004.

R. Grass

Justitssekretær

P. Jann

Formand for Første Afdeling